

Sygn. akt V KK 223/12

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

Protokolant Joanna Sałachewicz

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Mieczysława Tabora
w sprawie: **G. K.** - w przedmiocie przekazania osoby ściganej na podstawie
europejskiego nakazu aresztowania
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 12 września 2012 r.,
kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego
na niekorzyść osoby ściganej
- od postanowienia Sądu Okręgowego
z dnia 2 lutego 2012 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

W dniu 15 listopada 2011 r. Nadprokurator Prokuratury w H. w Republice Federalnej Niemiec wydał wobec obywatela polskiego G. K. w sprawie [...] europejski nakaz aresztowania, w związku z podejrzeniem popełnienia przez niego na terytorium Niemiec 16 przestępstw stanowiących (wg. prawa polskiego) przestępstwa: udziału w zorganizowanej grupie przestępczej (art. 258 § 1 k.k.), kradzieży z włamaniem (art. 279 § 1 k.k.) oraz kradzieży zwykłej (art. 278 § 1 k.k.), w celu przeprowadzenia postępowania karnego. W dniu 1 lutego 2012 r. – w

związku z tym nakazem – G. K. został zatrzymany na terytorium Polski – przez funkcjonariuszy policji z komisariatu w K.

W czasie przesłuchania podejrzany nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów i oświadczył, iż nie wyraża zgody na przekazanie na teren Republiki Federalnej Niemiec oraz nie wyraża zgody na ściganie go za inne przestępstwo, aniżeli to będące podstawą do wydania europejskiego nakazu aresztowania.

W dniu 2 lutego 2012 r. do Sądu Okręgowego wpłynął wniosek Prokuratora Okręgowego o wydanie orzeczenia w przedmiocie odmowy wykonania tego europejskiego nakazu aresztowania wydanego wobec G. K.

W uzasadnieniu tego wniosku prokurator przyznał, że brak jest przesłanek opisanych w treści art. 607 p k.p.k., art. 607 r k.p.k., art. 607 s k.p.k., których zaistnienie skutkować winno odmową wykonania nakazu, ale równocześnie stwierdził, że zgodnie z treścią art. 607 t § 1 k.p.k. wydanie ściganego wobec którego wydano europejski nakaz aresztowania, który jest obywatelem Polskim albo korzysta w Rzeczypospolitej Polskiej z prawa azylu, może nastąpić jedynie pod warunkiem, że osoba ta będzie odesłana na terytorium RP po prawomocnym zakończeniu postępowania w państwie wydania nakazu europejskiego. Zatem zgoda organu sądowego państwa wydania nakazu na bezwarunkowe zwrotne odesłanie obywatela polskiego na terytorium Polski warunkuje wyrażenie przez polski organ sądowy zgody na przekazanie tego obywatela w celu przeprowadzenia przeciwko niemu postępowania karnego. Tymczasem strona niemiecka odmówiła zgody na takie zwrotne przekazanie podejrzanego G. K. na teren Polski w przypadku prawomocnego skazania go na karę pozbawienia wolności albo orzeczenia innego środka polegającego na pozbawieniu wolności.

Stąd też należy odmówić wykonania owego wydanego wobec niego europejskiego nakazu aresztowania.

Na wyznaczonym – w związku z tym wnioskiem prokuratora – na dzień 2 lutego 2012 r., posiedzeniu stawili się podejrzany z obrońcą oraz prokurator. Strony podtrzymały dotychczasowe wyrażone przez siebie stanowiska dotyczące wykonania przedmiotowego europejskiego nakazu aresztowania.

Sąd Okręgowy podzielił to przekonanie i postanowieniem w tym dniu wydanym, na podstawie art. 607 t § 1 k.p.k., odmówił wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego w dniu 15 listopada 2011 r., sygn. Akt [...], przez

Prokuraturę w H. (Republika Federalna Niemiec) wobec obywatela polskiego G. K., podejrzanego o popełnienie na terytorium Niemiec, w grupie przestępczej, 16 przestępstw ciężkiej kradzieży z paragrafów 244 a, 243 ust. 1 zd. 1 i 2 Nr 1 i 3 , 242 ust. 1 i 53 niemieckiego Kodeksu karnego zagrożonych karą pozbawienia wolności do lat 10.

Postanowienie to nie zostało zaskarżone przez żadną ze stron postępowania i stało się prawomocne.

Zaskarżył je w całości kasacją, która wpłynęła do Sądu Najwyższego w dniu 13 czerwca 2012 r., na niekorzyść osoby ściganej G. K., na podstawie art. 521 § 1 k.p.k., Prokurator Generalny.

Zarzucił mu:

rażące i mające istotny wpływ na treść postanowienia naruszenie przepisów postępowania karnego, a mianowicie art. 607 t § 1 k.p.k., art. 607 p § 1 i § 2 k.p.k. oraz art. 607 r § 1 k.p.k. poprzez odmowę przekazania G. K. na teren Republiki Federalnej Niemiec, w celu przeprowadzenia przeciwko niemu postępowania karnego, w efekcie niezasadnego przyjęcia, iż warunkiem wykonania europejskiego nakazu aresztowania wobec tej osoby ściganej jest uzyskanie od organu sądowego państwa wydania nakazu pisemnej zgody na bezwarunkowe zwrotne jej odesłanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku jej skazania na karę pozbawienia wolności, celem odbycia kary, w sytuacji, gdy europejski nakaz aresztowania (dalej zwany ENA) dotyczący G. K. spełnił wszelkie warunki formalne i nie wystąpiły enumeratywnie wymienione negatywne przesłanki do obligatoryjnej lub fakultatywnej odmowy jego wydania i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest zasadna, zaskarżone nią postanowienie wydano z obrazą tych przepisów postępowania karnego, które wskazano w zarzucie w niej podniesionym.

Spowodowana była ona najpewniej niezrozumieniem wzajemnych relacji przepisów art. 607 p § 1 i § 2 k.p.k. oraz art. 607 r § 1 k.p.k. do przepisu art. 607 t § 1 k.p.k. i wynikających stąd konsekwencji procesowych, tak dla oceny zasadności wniosków o wydanie orzeczenia w przedmiocie wykonania ENA, jak też samej treści tego orzeczenia.

Uwadze prokuratora i sądu najwyraźniej uszło to, że zgodnie z utrwalonym i zasługującym na pełną aprobatę orzecznictwem Sądu Najwyższego, wyłącznymi podstawami odmowy wykonania ENA są jedynie te przesłanki które wskazują przepisy art. 607 p k.p.k. i art. 607 r k.p.k., a w przypadku nakazu europejskiego wydanego w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub środka polegającego na pozbawieniu wolności wobec osoby ściganej, także przepisy art. 607 s k.p.k., będące wynikiem implementacji do polskiego systemu prawnego art. 3 i art. 4 Decyzji Ramowej Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób pomiędzy Państwami Członkowskimi (2002/584/WS i SW) (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2006 r., sygn. I KZP 21/06, OSNKW 2006, z. 9, poz. 77; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2008 r., sygn. V KK 332/08, Lex nr 524238; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 13 grudnia 2006 r., sygn. II AKz 404/06, Lex nr 284403).

Skoro tylko przepisy art. 607 p i 607 r k.p.k. określają podstawy obligatoryjnej (art. 607 p k.p.k.), czy fakultatywnej odmowy wykonania nakazu europejskiego (art. 607 r k.p.k.), będąc „jedynym pryzmatem oceny dopuszczalności przekazania osoby ściganej na podstawie ENA” (przywołane wyżej postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2008 r.), to wyłącznie powołując się na przesłanki wymienione w tych przepisach wolno polskiemu sądowi odmówić wykonania nakazu.

Tymczasem Sąd Okręgowy jako podstawę odmowy wykonania ENA wskazał przepis art. 607 t § 1 k.p.k. Rozstrzygnięcie to w sposób rażący narusza więc prawo procesowe, albowiem przepisy Kodeksu postępowania karnego nie przewidują takiej podstawy odmowy wykonania nakazu (por. uzasadnienie przywołanej wyżej uchwały Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2006 r.).

Dalej zauważyć należy, że uregulowanie zawarte w art. 607t k.p.k. stanowi implementację uregulowania zawartego w art. 5 pkt 3 wspomnianej Decyzji Ramowej przewidującą możliwość warunkowego przekazania osoby poszukiwanej z państwa, którego jest ona obywatelem (lub korzysta z prawa azylu), w celu przeprowadzenia postępowania, z zastrzeżeniem, iż osoba przekazana zostanie odesłana na terytorium RP po prawomocnym zakończeniu postępowania w Państwie wydania ENA.

Zastosowanie przewidzianej w tym przepisie instytucji przekazania warunkowego, ma charakter obligatoryjny.

Jednakże sam przepis art. 607 t k.p.k. wcale nie zezwala na przekazanie kogokolwiek w trybie ENA.

Obliguje jedynie sąd decydujący o wykonaniu ENA wydanego przez inne państwo członkowskie Unii wobec obywatela polskiego lub osoby korzystającej w Polsce z prawa azylu, do uczynienia zastrzeżenia, iż dana osoba zostanie odesłana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po prawomocnym zakończeniu postępowania w państwie wydania ENA. Ustawodawca bowiem – godząc się na przekazanie tych osób do innych państw członkowskich UE – zastrzegł, że wykonanie orzeczonych wobec nich kar lub innych środków powinno nastąpić w Polsce.

Dopuszczalność przekazania obywatela polskiego w trybie ENA wynika natomiast z przywołanych już wyżej przepisów art. 607 p k.p.k. w art. 607 r k.p.k., które wyczerpująco wymieniają sytuacje, w których sąd polski zobligowany jest, czy tylko może, odmówić wykonania ENA. Wśród tych przesłanek nie ma przywołanego przez Sąd Okręgowy – braku zagwarantowania przez państwo wydania ENA, iż w razie skazania na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności podejrzany automatycznie i niezależnie od swojej woli, zostanie powrotnie przekazany na terytorium RP w celu odbycia tej kary lub tego środka. Stąd też – powołując się na taką podstawę – sąd nie był uprawniony do odmowy wykonania ENA.

Zasadnie zauważył prokurator w kasacji (powołując się na pogląd S. Steinborna wyrażony [w:] Komentarzu aktualizowanym do art. 425-673 k.p.k. pod red. J. Gajewskiego, Lex (el, 2012), że dopiero brak zapewnienia w ogóle (wbrew woli ściganego) przez państwo wydania nakazu, odesłania po prawomocnym zakończeniu postępowania obywatela RP lub osoby korzystającej w niej z prawa azylu, powinno skutkować odmową wykonania ENA, stosownie do treści art. 607 p § 1 pkt 5 k.p.k.

Jednakże *in concreto*, w ogóle kwestii aktualności tej przesłanki wobec G. K. nie badano, podobnie zresztą jak i pozostałych mogących stanowić podstawę do odmowy wykonania ENA zawartych w przepisach art. 607 p k.p.k. i 607 r k.p.k.

W tej sytuacji nie ulega zatem wątpliwości zasadność wniesionej kasacji i tym samym konieczność jej uwzględnienia, skoro będące jej przedmiotem

postanowienie rażąco te wskazane powyżej przepisy procesowe narusza, a to uchybienie miało istotny wpływ na treść tego orzeczenia, bo determinowało – przy tylko takiej motywacji – jego treść.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy najpierw oceni przedmiotowy wniosek w kontekście wszystkich wskazanych w art. 607 p § 1 i § 2 k.p.k. oraz art. 607 r § 1 k.p.k. przesłanek, a następnie, w wypadku gdy nie stwierdzi podstaw do odmowy wykonania nakazu, wyda postanowienie o przekazaniu podejrzanego do Republiki Federalnej Niemiec, w celu przeprowadzenia przeciwko niemu postępowania karnego, zastrzegając w tym orzeczeniu, na podstawie art. 607 t § 1 k.p.k., że jego wydanie następuje pod określonym w tym przepisie warunkiem.

Z tych wszystkich względów, postanowiono jak wyżej.